

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ВИЩА
КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНА
КОМІСІЯ АДВОКАТУРИ

UKRAINIAN NATIONAL
BAR ASSOCIATION

HIGHER
QUALIFICATION AND DISCIPLINARY
COMMISSION OF THE BAR

04070, м. Київ, вул. Борисоглібська, буд. 3, 2-й поверх,
тел: +38 (044) 591-25-44
email: info@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

2nd floor, 3 Borisoglibska Street, Kyiv, 04070 Ukraine
phone: +38 (044) 591-25-44
email: info@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

РІШЕННЯ XI-021/2019

08 листопада 2019 року

м. Київ

Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури у складі голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Вилкова С.В., заступників голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Крупної Л.В. та Місяця А.П., секретаря Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури – Котелевської К.В., членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури: Вишаровської В.К., Приходька О.І., Мельченка В.І., Василевської О.А., Соботника В.Й., Мягкого А.В., Кострюкова В.І., Чернобай Н.Б., Одновола В.К., Дуліч Т.В., Волчо В.В., Подольної Т.А., Прокопчука О.М., Кравченка П.А., Притули О.Б., Тарасової А.М., Дімчогло М.І., Лучковського В.В., Дроботущенко Т.О., Усманова М.А., Кузьмінського О.О., розглянувши у відкритому засіданні довідку, яка містить пропозиції та узагальнення з актуальних для вирішення питань дисциплінарної практики кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури,-

ВСТАНОВИЛА:

Узагальнення дисциплінарної практики кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури свідчить про те, що кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури (далі – КДКА) під час здійснення дисциплінарного провадження стосовно адвоката та ухвалення рішень не завжди правильно застосовують норми Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі - Закон) в частині регламентних процедур.

Зокрема, допускаються помилки при розгляді самовідводів та відводів членам КДКА. Такі процесуальні порушення стають підставою для скасування відповідних рішень КДКА.

Заслухавши доповідь та пропозиції члена ВКДКА Усманова М.А., відповідно до п. 2 ч. 4 ст. 52 Закону, п/п. 2 п. 3 розділу 2 Положення про ВКДКА, п. 4.1, п. 4.4. Регламенту ВКДКА, а також з метою забезпечення правильного й однакового застосування законодавства при розгляді кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури дисциплінарних справ, Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, -

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити узагальнення дисциплінарної практики кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури щодо розгляду заяв про відводи (самовідводи).
2. Звернути увагу кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури на необхідність додержання норм Закону, ПАЕ, Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 30.08.2014 №120, Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2013 № 268.

Додаток: узагальнення дисциплінарної практики кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури щодо розгляду заяв про відводи (самовідводи).

Висновки, з питань узагальнення практики, носять рекомендаційний характер для кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури.

Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної
комісії адвокатури

С.В. Вилков

Секретар засідання Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної
комісії адвокатури

К.В. Котелевська

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури
№ XI-021/2019 від 08.11.2019

УЗАГАЛЬНЕННЯ

*дисциплінарної практики кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури
щодо розгляду заяв про відводи (самовідводи)*

1. Учасники засідання кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (кваліфікаційної або дисциплінарної палати) мають право заявляти відводи членам КДКА.

Таке право закріплене у ч. 2 ст.40 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», п. 6.4.2 Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2013 № 268 (далі – Регламент), п. 3 розділу 4 Порядку допуску до складання кваліфікаційного іспиту, порядком складання кваліфікаційного іспиту та методикою оцінювання результатів складання кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2013 № 270, п. 44 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 30.08.2014 № 120.

Механізм забезпечення реалізації цього права докладно визначається Регламентом.

Відвід члену (членам) КДКА може бути заявлений до початку засідання з мотивів обґрунтованих сумнівів у неупередженості або зацікавленості такого члена (членів) у результатах розгляду питання, включеного до порядку денного засідання. З тих самих підстав член КДКА має заявити собі самовідвід.

Відвід (самовідвід) вирішується іншими членами КДКА (палати), присутніми на засіданні, без участі члена КДКА, якому був заявлений відвід (самовідвід), відкритим голосуванням більшістю голосів членів КДКА (палати), які беруть участь у засіданні. У разі рівності голосів член КДКА вважається відведеним (самовідведеним).

Якщо після задоволення відводів (самовідводів) неможливо утворити новий склад палати для прийняття кваліфікаційного іспиту, документи особи,

допущеної до складення кваліфікаційного іспиту, заяву якої про відвід (самовідвід) задоволено, підлягають направленню до ВКДКА для вирішення питання про складення цією особою кваліфікаційного іспиту в КДКА іншого регіону.

2. З 2017 року по вересень 2019 року Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури досліджувала коректність вирішення КДКА регіонів питання про відводи та/або порушення процедури вирішення відводів (самовідводів) у 14 справах. За наслідками розгляду питання, з 14 рішень КДКА:

- 4 залишено без змін;

- 10 скасовано та направлено для нового розгляду.

3. КДКА регіону не вправі ігнорувати відводи, заявлені учасниками засідання, адже це є порушенням процесуальних прав сторін провадження і має наслідком скасування ВКДКА рішення, ухваленого КДКА.

Так рішенням ВКДКА № II-001/2018 від 28.02.2018 було скасовано рішення кваліфікаційної палати КДКА про відмову у видачі свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту та зобов'язано провести повторний кваліфікаційний іспит. Вищою комісією було встановлено, що в матеріалах справи містилась заява скаржника про відвід заступнику голови кваліфікаційної палати. З протоколу, яким затверджено результати іспиту, вбачалось, що відвід не було розглянуто, а член кваліфікаційної комісії, якому заявлявся відвід, був присутній та голосував під час прийняття рішення щодо результатів кваліфікаційного іспиту.

4. У разі з'явлення відводу кільком членам КДКА або усьому складу палати, питання має розглядатися послідовно, а рішення прийматися відносно кожного члена окремо. У в разі задоволення відводу, відведений член КДКА повинен перебувати за межами зали засідання, де відбувається обговорення і голосування із відповідних питань, не може брати участі в засіданні. Якщо відвід було заявлено голові чи секретарю, вони також не можуть підписувати відповідне рішення. Для вирішення питання у такому разі КДКА (палата) має обрати нового головуючого чи секретаря.

Так, рішенням ВКДКА № III-030/2016 від 24.03.2016 скасовано рішення ДП КДКА регіону в частині задоволення заяви адвоката скаржника про відвід повному складу ДП КДКА області. Зокрема, ВКДКА було встановлено, що ДП КДКА області голосувала за відвід усіх членів дисциплінарної палати, при цьому, що скаржником заявлявся відвід лише шести членам дисциплінарної палати з дев'яти присутніх на засіданні дисциплінарної палати регіону.

Рішення про відвід було оформлене випискою з протоколу засідання, що також не відповідало вимогам Регламенту.

5. Під час розгляду питання про відвід (самовідвід), необхідно враховувати, що член палати або голова КДКА, якому заявлено відвід, або який заявив самовідвід, не повинен брати участі у голосуванні з цього питання.

Рішенням ВКДКА № VII-013/2019 від 31.07.2019 року скасовано рішення дисциплінарної палати КДКА, яке було оформлене протоколом засідання дисциплінарної палати КДКА в частині відводу від участі в розгляді дисциплінарної справи секретаря палати та членів. Встановлено, що в розгляді заяви адвоката про відвід усього складу КДКА, в голосуванні брали участь почергово уже попередньо відведені члени дисциплінарної палати, що відповідно було порушенням Регламенту.

6. Відвід члену (членам) комісії, заявлений учасником засідання, повинен бути обґрунтований даними, які підтверджують сумніви в упередженості чи зацікавленості такого члена (членів) комісії.

Так, у рішенні від 28.02.2018 № II-022/2018 ВКДКА встановила, що скаргником не було надано доказів стосовно того, що будь-хто із членів палати чи голова КДКА були зацікавлені в результатах іспиту, а заява про відвід взагалі не містила сумнівів щодо об'єктивності оцінювання членами палати та головою КДКА його відповідей при складанні іспиту. Тож кваліфікаційна палата КДКА дійшла правильного висновку про необхідність відмови у задоволенні такої заяви. Разом з тим, ухвалюючи рішення, кваліфікаційна палата не дотрималася процесуального порядку вирішення даної заяви, зокрема, рішення приймалося у складі голови КДКА, голови, секретаря та членів кваліфікаційної палати одногосно відкритим голосуванням. Відтак, ВКДКА змушена була скасувати таке рішення.

7. КДКА також необхідно дотримуватися встановленої процедури оформлення відповідних рішень. Рішення, прийняте за наслідками розгляду заяви про відвід (самовідвід), повинне бути внесене до протоколу засідання палати, який ведеться секретарем палати, а в разі його відсутності на засіданні палати – обраним для цієї мети членом палати.

Рішенням ВКДКА № VI-018/2019 від 25.06.2019 року скасовано рішення кваліфікаційної палати КДКА області про відмову у задоволенні заяви про відвід голові КДКА регіону, голові КП КДКА регіону та членам кваліфікаційної палати. Згідно матеріалів справи вбачається, що кваліфікаційною палатою було прийнято чотири протокольних рішення щодо відводів, а саме: рішення про відмову у задоволенні заяви про відвід голови КДКА області, рішення про відмову у задоволенні заяви про відвід голові кваліфікаційної палати; два рішення про відмову у задоволенні заяви про

відвід членам кваліфікаційної палати КДКА регіону. Зазначені протокольні рішення були прийняті КДКА з дотриманням процедури та вимог Регламенту. Однак, в подальшому кваліфікаційна палата КДКА області додатково прийняла ще й окреме узагальнююче рішення про відмову у задоволенні відводів щодо усіх заявлених в заяві осіб, що не передбачено ані Регламентом, ані Порядком.

8. У випадку задоволення заяви про відвід або самовідвід, член кваліфікаційної палати КДКА або голова КДКА, якому заявлено відвід (або який заявив самовідвід), не мають права брати участі в прийнятті кваліфікаційного іспиту в особи, яка заявила відвід (або у зв'язку з якою було заявлено самовідвід) та оцінюванні його результатів.

Рішенням ВКДКА від 25.06.2019 № VI-006/2019 скасовано рішення кваліфікаційної палати КДКА про відмову у видачі свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту та зобов'язано КДКА провести повторний кваліфікаційний іспит у скаржника. Останній у своїй скарзі вказував, що упереджений та зацікавлений голова кваліфікаційної палати приймав участь у голосуванні та підписував рішення про відмову у видачі свідоцтва. ВКДКА встановлено, що рішення щодо результатів письмового іспиту приймалось одноголосно, за участю голови кваліфікаційної палати КДКА регіону, який заявив самовідвід.